

OPINIA EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

z dnia 13 października 2023 r.

w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie statusu banknotów i monet euro jako prawnego środka płatniczego

(CON/2023/31)

(C/2023/1355)

Wprowadzenie i podstawa prawna

W dniach 27 lipca i 11 września 2023 r. Europejski Bank Centralny (EBC) otrzymał wnioski, odpowiednio, Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej o wydanie opinii w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statusu banknotów i monet euro jako prawnego środka płatniczego ⁽¹⁾ (zwanego dalej „proponowanym rozporządzeniem”).

Właściwość EBC do wydania opinii wynika z art. 133 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którym, bez uszczerbku dla uprawnień EBC, Parlament Europejski i Rada ustanawiają środki niezbędne do używania euro jako jednej waluty, oraz środki takie mają być przyjmowane po konsultacji z EBC. Rada Prezesów wydała niniejszą opinię zgodnie ze zdaniem pierwszym art. 17 ust. 5 Regulaminu Europejskiego Banku Centralnego.

1. Uwagi ogólne

- 1.1. EBC z zadowoleniem przyjmuje proponowane rozporządzenie; będzie ono miało zastosowanie w państwach członkowskich, których walutą jest euro. EBC zdecydowanie popiera ustanowienie w prawie wtórnym Unii przepisów dotyczących statusu banknotów i monet euro jako prawnego środka płatniczego w całej strefie euro. Takie przepisy będą promować niezbędną pewność prawa w odniesieniu do pojęcia „prawnego środka płatniczego” w prawie Unii, czyli statusu nadanego banknotom euro w prawie pierwotnym Unii oraz monetom euro w prawie wtórnym Unii ⁽²⁾. Przepisy określone w proponowanym rozporządzeniu zapewnią również spójność – przy jednoczesnym uwzględnieniu różnic – z wnioskiem dotyczącym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia cyfrowego euro ⁽³⁾ (zwanym dalej „proponowanym rozporządzeniem w sprawie cyfrowego euro”), który zawiera przepisy dotyczące statusu cyfrowego euro jako prawnego środka płatniczego. Proponowane rozporządzenie przyczyni się do zapewnienia, by cyfrowe euro, jeśli zostanie wyemitowane, stanowiło uzupełnienie banknotów i monet euro, ale ich nie zastępowało.
- 1.2. EBC ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje środki przewidziane w proponowanym rozporządzeniu dotyczące konieczności zapewnienia przez państwa członkowskie, których walutą jest euro, wystarczającego i skutecznego dostępu do gotówki. EBC konsekwentnie popierał projekty przepisów krajowych mających na celu ochronę dostępności gotówki ⁽⁴⁾. EBC w pełni podziela pogląd, że dostęp do gotówki jest niezbędny do zachowania skuteczności jej statusu jako prawnego środka płatniczego. Jeżeli obywatele nie będą mieli dostępu do gotówki, nie będą mogli z niej korzystać jako środka płatniczego i środka tezauryzacji ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ COM(2023) 364 final.

⁽²⁾ Art. 128 ust. 1 zdanie trzecie Traktatu oraz art. 16 zdanie trzecie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (zwanego dalej „Statutem ESBC”); art. 11 rozporządzenia Rady (WE) nr 974/98 z dnia 3 maja 1998 r. w sprawie wprowadzenia euro (Dz.U. L 139 z 11.5.1998, s. 1).

⁽³⁾ COM(2023) 369 final.

⁽⁴⁾ Zob. np. pkt 3.3 opinii CON/2022/40, pkt 7.2 opinii CON/2021/9, pkt 2.4 opinii CON/2020/21 oraz pkt 9.2 opinii CON/2020/13. Opinie EBC są publikowane na stronie internetowej EUR-Lex.

⁽⁵⁾ Zob. sekcja 1, s. 1 i sekcja 3, s. 5, uzasadnienia proponowanego rozporządzenia oraz zasada 6 ELTEG III w sprawozdaniu końcowym Euro Legal Tender Expert Group (ELTEG) z 6 lipca 2022 r., dostępnym na stronie internetowej Komisji pod adresem www.ec.europa.eu.

- 1.3. Zgodnie z Traktatem EBC ma wyłączne prawo do upoważniania do emisji banknotów euro w Unii ⁽⁶⁾. Banknoty euro emitowane przez EBC i krajowe banki centralne państw członkowskich, których walutą jest euro, są jedynymi banknotami o statusie prawnego środka płatniczego w strefie euro ⁽⁷⁾. Status monet euro jako prawnego środka płatniczego jest przewidziany w prawie wtórnym Unii ⁽⁸⁾. W prawie wtórnym Unii nie ma jednak prawnie wiążącej definicji terminu „prawny środek płatniczy”.
- 1.4. Trybunał Sprawiedliwości przeanalizował pojęcie „prawnego środka płatniczego” w wyroku, odwołując się do zalecenia Komisji 2010/191/UE ⁽⁹⁾, które stanowi, że w przypadku istnienia obowiązku płatniczego status prawnego środka płatniczego banknotów i monet euro powinien oznaczać: (a) obowiązkową akceptację tych banknotów i monet ⁽¹⁰⁾; (b) ich akceptację według pełnej wartości nominalnej; oraz (c) ich zdolność do wykonania obowiązku zapłaty.
- 1.5. Trybunał wyjaśnił również, że pojęcie „prawnego środka płatniczego”, o którym mowa w art. 128 ust. 1 Traktatu, jest pojęciem prawa Unii, któremu należy nadać autonomiczną i jednolitą wykładnię w całej Unii ⁽¹¹⁾. Artykuł 133 Traktatu upoważnia wyłącznie prawodawcę Unii do przyjęcia przepisów prawnych regulujących status prawnego środka płatniczego, który jest przyznawany banknotom i monetom denominowanym w euro, w zakresie, w jakim jest to niezbędne do używania euro jako jednej waluty. Taka wyłączna kompetencja wyklucza jakąkolwiek kompetencję państw członkowskich w tej sprawie, chyba że działają one na podstawie upoważnienia Unii do przyjęcia takich przepisów lub gdy jest to niezbędne do wykonania aktów Unii ⁽¹²⁾.
- 1.6. Jak wspomniano w uzasadnieniu proponowanego rozporządzenia ⁽¹³⁾, dyskusje w ramach grupy ekspertów ds. euro jako prawnego środka płatniczego (ELTEG) potwierdziły istnienie niepewności prawnej w odniesieniu do statusu gotówki euro jako prawnego środka płatniczego oraz różnego stosowania jej zasad w strefie euro. Ujawniły one również obawy dotyczące wpływu ograniczenia zasięgu geograficznego bankomatów oraz ograniczenia usług gotówkowych w oddziałach banków na dostęp do gotówki ⁽¹⁴⁾.
- 1.7. Proponowane rozporządzenie przyczyni się do zapewnienia dostępności gotówki euro, w tym w regionach peryferyjnych, oraz jej akceptacji w płatnościach w całej strefie euro, wzmacniając tym samym strategię Eurosystemu w zakresie gotówki ⁽¹⁵⁾. Pomimo cyfryzacji gospodarki Unii i coraz częstszego korzystania z elektronicznych środków płatniczych gotówka nadal odgrywa ważną rolę w społeczeństwie ⁽¹⁶⁾. Możliwość zapłaty gotówką pozostaje szczególnie

⁽⁶⁾ Art. 128 ust. 1 zdanie pierwsze Traktatu oraz art. 16 zdanie pierwsze Statutu ESBC.

⁽⁷⁾ Art. 128 ust. 1 zdanie trzecie Traktatu oraz art. 16 zdanie trzecie Statutu ESBC.

⁽⁸⁾ Artykuł 11 rozporządzenia (WE) nr 974/98.

⁽⁹⁾ Zalecenie Komisji 2010/191/UE z dnia 22 marca 2010 r. dotyczące zakresu i skutków statusu banknotów i monet euro jako prawnego środka płatniczego (Dz.U. L 83 z 30.3.2010, s. 70).

⁽¹⁰⁾ Trybunał wyjaśnił dalej, że ów status prawnego środka płatniczego nie implikuje bezwzględnego obowiązku przyjmowania, lecz jedynie przyjmowania banknotów i monet euro. Państwa członkowskie mogą wprowadzić ograniczenia w zakresie obowiązku przyjmowania banknotów i monet euro, jeżeli działają w ramach swoich kompetencji i pod pewnymi warunkami. Zob. wyrok z dnia 26 stycznia 2021 r., *Hessischer Rundfunk*, C-422/19 i C-423/19, ECLI:EU:C:2021:63, pkt 55 i 56 oraz 67 do 70. W tym kontekście EBC ściśle monitoruje wszelkie zmiany w prawie krajowym, które mają na celu ograniczenie możliwości dokonywania płatności gotówkowych, a tym samym ingerencję w prawo obywateli do płacenia gotówką. Zob. np. opinię CON/2023/13, opinię CON/2022/43, opinię CON/2020/33 oraz opinię CON/2019/39.

⁽¹¹⁾ Zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 26 stycznia 2021 r., *Hessischer Rundfunk*, C-422/19 i C-423/19, EU:C:2021:63 (zwany dalej „wyrokiem w połączonych sprawach C-422/19 i C-423/19”), pkt 45.

⁽¹²⁾ Zob. wyrok w połączonych sprawach C-422/19 i C-423/19, pkt 50 do 52.

⁽¹³⁾ Zob. sekcję 3, str. 4 uzasadnienia proponowanego rozporządzenia oraz sprawozdanie końcowe grupy ekspertów ds. euro jako prawnego środka płatniczego (ELTEG) z 6 lipca 2022 r., dostępnego na stronie internetowej Komisji pod adresem www.ec.europa.eu.

⁽¹⁴⁾ Zob. zasadę 6 ELTEG III w sprawozdaniu końcowym grupy ELTEG z dnia 6 lipca 2022 r., dostępnym na stronie internetowej Komisji pod adresem www.ec.europa.eu

⁽¹⁵⁾ Zob. publikację pt. „The Eurosystem cash strategy” (Strategia Eurosystemu w zakresie gotówki), dostępną na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu

⁽¹⁶⁾ Zob. np. pkt 2.4 i 2.7 opinii CON/2019/46, pkt 2.1 i 2.2 opinii CON/2021/18 oraz pkt 4.7 opinii Europejskiego Banku Centralnego z dnia 16 lutego 2022 r. dotycząca projektu dyrektywy i rozporządzenia w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu (CON/2022/5) (Dz.U. C 210 z 25.5.2022, s. 15). EBC wyraził swoją neutralność w odniesieniu do różnych środków płatniczych, co oznacza, że nie faworyzuje jednego instrumentu w stosunku do drugiego. Zob. pkt 2.1 opinii CON/2015/55.

ważna dla niektórych grup społecznych, które z różnych uzasadnionych powodów wolą używać gotówki zamiast innych środków płatniczych lub nie mają dostępu do systemu bankowego i elektronicznych środków płatniczych. Do grup tych należą niepełnosprawni, imigranci, obywatele znajdujący się w trudnej sytuacji społecznej, osoby starsze, małoletni i inne osoby mające ograniczony dostęp do cyfrowych usług płatniczych lub w ogóle nie mający takiego dostępu ⁽¹⁷⁾.

- 1.8. Gotówka jest zasadniczo również przydatna jako instrument płatniczy, ponieważ jest powszechnie akceptowana, szybka w użyciu i ułatwia kontrolę nad wydatkami płatnika. Ponadto jest to obecnie jedyny instrument płatniczy, który umożliwia obywatelom rozrachunek transakcji w pieniądzu banku centralnego, w sposób natychmiastowy i przy jednoczesnym zapewnieniu prywatności ⁽¹⁸⁾. Jako pieniądz banku centralnego gotówka euro zapewnia wymiennalność pieniądza banku komercyjnego, tym samym upewniając obywateli co do użyteczności pieniądza banku komercyjnego jako środka płatniczego oraz co do jego funkcji jako środka przechowywania wartości. W związku z tym gotówka euro odgrywa swoją rolę w utrzymaniu stabilności finansowej i transmisji polityki pieniężnej.

2. Wyraźny zakaz stosowania jednostronnych odmów akceptacji gotówki ex ante

- 2.1. EBC podziela obawy wyrażone w proponowanym rozporządzeniu dotyczące stosowania „jednostronnych odmów akceptacji gotówki ex ante” przez sprzedawców detalicznych lub usługodawców. Upowszechnienie się takich sytuacji poważnie podważyłoby status banknotów i monet euro jako prawnego środka płatniczego ⁽¹⁹⁾. W proponowanym rozporządzeniu należy zawrzeć nowy przepis, aby wyraźnie zaznaczyć, że jednostronne odmowy akceptacji gotówki ex ante są zakazane.
- 2.2. EBC proponuje również zmianę definicji jednostronnych odmów akceptacji gotówki ex ante w proponowanym rozporządzeniu ⁽²⁰⁾ w celu wyjaśnienia, że obejmują one praktyki polegające na umieszczaniu komunikatów o nieprzyjmowaniu gotówki (np. znaki „brak płatności gotówką” przy wejściach do sklepu lub w punktach sprzedaży), a także warunki umowne, które nie były indywidualnie negocjowane (np. wcześniej sformułowane standardowe umowy). Ponadto przepis proponowanego rozporządzenia dotyczący wyjątków od zasady obowiązkowej akceptacji banknotów i monet euro ⁽²¹⁾ powinien określać, że ciężar dowodu w celu wykazania istnienia uprzedniej umowy między płatnikiem a odbiorcą w sprawie środka płatniczego innego niż gotówka spoczywa na odbiorcy.
- 2.3. Proponowane rozporządzenie stanowi, że jednostronne odmowy akceptacji gotówki ex ante wchodzą w zakres jego stosowania ⁽²²⁾. Zdefiniowano w nim „jednostronne odmowy akceptacji gotówki ex ante” jako sytuacje, w których sprzedawca detaliczny lub usługodawca jednostronnie odmawia akceptacji gotówki jako metody płatności, przy czym między płatnikiem a odbiorcą płatności nie zachodzi dobrowolne uzgodnienie co do środków płatniczych za zakup ⁽²³⁾. W związku z tym jednostronne odmowy akceptacji gotówki ex ante nie obejmują sytuacji, w których istnieje wcześniej wynegocjowana indywidualnie umowa między płatnikiem a odbiorcą w sprawie środka płatniczego innego niż gotówka, co stanowiłoby ważny wyjątek od zasady obowiązkowej akceptacji ⁽²⁴⁾. Wcześniej *uzgodnione* wyłączenia gotówki wymagają rzeczywistych negocjacji, natomiast jednostronne odmowy akceptacji gotówki ex ante obejmują nienegocjowalny warunek zapłaty przez płatnika długu pieniężnego na rzecz odbiorcy płatności.
- 2.4. Proponowane rozporządzenie przewiduje jednak również, że państwa członkowskie mają monitorować poziom jednostronnych odmów akceptacji gotówki ex ante na całym swoim terytorium ⁽²⁵⁾. W motywach proponowanego rozporządzenia stwierdza się, że państwo członkowskie, które stwierdzi, że jednostronne odmowy akceptacji gotówki ex ante podważają zasadę obowiązkowego przyjmowania banknotów i monet euro, powinno podjąć środki w celu zaradzenia tej sytuacji. Środki takie mogą obejmować zakaz jednostronnych odmów akceptacji gotówki ex ante na całym terytorium lub jego części ⁽²⁶⁾.

⁽¹⁷⁾ Zob. np. pkt 2.10 opinii CON/2022/9.

⁽¹⁸⁾ Zob. pkt 2.4 opinii CON/2017/8, pkt 2.1 opinii CON/2019/41, pkt 9.2.1 opinii CON/2020/13, pkt 2.3 opinii CON/2020/21, pkt 7.2.1 opinii CON/2021/9 oraz pkt 2.1 opinii CON/2021/18.

⁽¹⁹⁾ Zob. pismo prezesa EBC do Chrisa MacManusa, posła do Parlamentu Europejskiego, w sprawie legalności jednostronnej odmowy akceptacji przez akceptantów płatności gotówkowych w kontekście relacji między przedsiębiorstwami a konsumentami (L/CL/23/130), 23 czerwca 2023 r., dostępne na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu

⁽²⁰⁾ Zob. art. 3 pkt 4 proponowanego rozporządzenia.

⁽²¹⁾ Zob. art. 5 ust. 1 proponowanego rozporządzenia.

⁽²²⁾ Zob. art. 2 ust. 1 proponowanego rozporządzenia.

⁽²³⁾ Zob. art. 3 pkt 4 proponowanego rozporządzenia.

⁽²⁴⁾ Zob. art. 5 ust. 1 lit. b) proponowanego rozporządzenia.

⁽²⁵⁾ Zob. art. 7 proponowanego rozporządzenia.

⁽²⁶⁾ Zob. motyw 6 proponowanego rozporządzenia.

- 2.5. W związku z tym niektóre przepisy proponowanego rozporządzenia wydają się wskazywać, że jednostronna odmowa akceptacji gotówki ex ante nie stanowi uprzedniej umowy między płatnikiem a odbiorcą w sprawie wykorzystania środka płatniczego innego niż gotówka, w związku z czym zastosowanie miałyby zasada obowiązkowej akceptacji ⁽²⁷⁾. W jednym z tych przepisów ⁽²⁸⁾ wyraźnie stwierdza się, że w przypadku gdy sprzedawca detaliczny lub dostawca usług jednostronnie wyklucza gotówkę jako metodę płatności, na przykład wprowadzając znak „brak gotówki”, między płatnikiem a odbiorcą płatności nie zachodzi dobrowolne uzgodnienie co do środków płatniczych. Sugeruje to, że jednostronne odmowy akceptacji gotówki ex ante nie byłyby wyłączone z obowiązku przyjmowania banknotów i monet euro. W związku z tym stanowiłyby one naruszenie proponowanego rozporządzenia.
- 2.6. Interpretacja ta jest jednak trudna do pogodzenia ze spoczywającym na państwach członkowskich obowiązkiem monitorowania poziomu jednostronnych odmów akceptacji gotówki ex ante na całym ich terytorium i zakazania ich, na całym swoim terytorium lub jego części, jeżeli poziom akceptacji płatności gotówkowych na ich terytorium lub jego części podważa zasadę obowiązkowego przyjmowania gotówki euro. Jeżeli jednostronne odmowy akceptacji gotówki ex ante naruszają proponowane rozporządzenie, odpowiednią państw członkowskich powinno być egzekwowanie zgodności z proponowanym rozporządzeniem, w tym poprzez ustanowienie przepisów dotyczących kar i nakładanie takich kar za stosowanie takich odmów akceptacji gotówki euro ⁽²⁹⁾, a nie monitorowanie, jak powszechne są te niezgodne z prawem sytuacje na ich terytorium.
- 2.7. Wyraźny zakaz stosowania jednostronnych odmów akceptacji gotówki ex ante zastąpiłby nałożony na państwa członkowskie obowiązek monitorowania poziomu takich odmów na ich terytorium oraz zapewniłby jasną definicję zakresu i skutków statusu gotówki euro jako prawnego środka płatniczego ⁽³⁰⁾.

3. Jednostronne odmowy akceptacji gotówki ex ante przez podmioty sektora publicznego

- 3.1. Proponowane rozporządzenie nie wyłącza szczególnych kategorii płatników lub odbiorców z zakresu jego stosowania ⁽³¹⁾. Jednocześnie w jego motywach uznano, że państwa członkowskie mogą co do zasady ograniczyć obowiązek przyjmowania gotówki, działając zgodnie ze swoimi kompetencjami i jeżeli spełnione są określone warunki ⁽³²⁾ (np. względy interesu publicznego, proporcjonalność), jak stwierdził Trybunał Sprawiedliwości ⁽³³⁾. W tym względzie EBC rozumie, że praktyki umieszczania komunikatów „brak płatności gotówką” stosowane przez podmioty sektora publicznego (np. szpitale publiczne i muzea publiczne) jako takie nie stanowią ważnych wyłączeń od obowiązku przyjmowania banknotów i monet euro wprowadzonych przez państwa członkowskie działające w ramach ich kompetencji. Jeżeli praktyki te są stosowane przez podmioty sektora publicznego i nie są one uregulowane procedurami rozliczania zobowiązań pieniężnych ⁽³⁴⁾ przewidzianymi w ustawodawstwie państwa członkowskiego, lecz są praktykami jednostronnymi, stanowią one jednostronne odmowy akceptacji gotówki ex ante w rozumieniu definicji zawartej w proponowanym rozporządzeniu ⁽³⁵⁾. W związku z tym należy dostosować motywy proponowanego rozporządzenia ⁽³⁶⁾, tak aby wyjaśnić, że praktyki umieszczania komunikatów „brak płatności gotówką” stosowane przez podmioty sektora publicznego również wchodzą w zakres proponowanego rozporządzenia i w związku z tym są zakazane.

4. Inne zagadnienia

- 4.1. Proponowane rozporządzenie ma zastosowanie „do rozliczania długów pieniężnych w zakresie, w jakim mają być one rozliczane w gotówce, w całości lub w części, w przypadku istnienia zobowiązania płatniczego” ⁽³⁷⁾. EBC rozumie, że wyrażenie „w zakresie, w jakim mają być one rozliczane w gotówce” odnosi się do prawa płatnika do dokonania płatności gotówką, gdy dostępne są inne środki płatnicze. Wyrażenie to można jednak również odczytywać jako

⁽²⁷⁾ Zob. art. 5 pkt 4 oraz art. 5 ust. 1 lit. b) proponowanego rozporządzenia.

⁽²⁸⁾ Zob. art. 3 pkt 4 proponowanego rozporządzenia.

⁽²⁹⁾ Zob. art. 12 oraz art. 13 ust. 1 lit. b) proponowanego rozporządzenia.

⁽³⁰⁾ Zob. art. 7 i art. 9 proponowanego rozporządzenia.

⁽³¹⁾ Zob. art. 2 proponowanego rozporządzenia.

⁽³²⁾ Zob. motyw 4 i 11 proponowanego rozporządzenia.

⁽³³⁾ Zob. wyrok w połączonych sprawach C-422/19 i C-423/19, pkt 55 i 56 oraz od 67 do 70.

⁽³⁴⁾ Zob. wyrok w połączonych sprawach C-422/19 i C-423/19, pkt 56 i 58.

⁽³⁵⁾ Zob. art. 3 pkt 4 proponowanego rozporządzenia.

⁽³⁶⁾ Zob. w szczególności motyw 11 projektu rozporządzenia.

⁽³⁷⁾ Zob. art. 2 ust. 1 projektu rozporządzenia.

nieokreślone ograniczenie zasady obligatoryjnej akceptacji ⁽³⁸⁾. Można to postrzegać jako sugestię, że tylko niektóre dłużki pieniężne mogą być rozliczane w gotówce. Ze względu na jasność prawa EBC proponuje zatem zmianę proponowanego rozporządzenia w tym zakresie.

- 4.2. Ponadto, w odniesieniu do wyjątków od zasady obowiązkowej akceptacji banknotów i monet euro, proponowane rozporządzenie przewiduje, że odbiorca płatności będzie uprawniony do odmowy przyjęcia gotówki euro w przypadku gdy „odmowa jest dokonywana w dobrej wierze i wynika z uzasadnionych i tymczasowych powodów zgodnie z zasadą proporcjonalności w świetle konkretnych okoliczności pozostających poza kontrolą odbiorcy płatności” ⁽³⁹⁾. EBC rozumie, że na zastosowanie wyłączenia opartego na istnieniu „dobrej wiary” nałożono szereg kumulatywnych warunków w celu ustalenia wysokich wymogów dla odbiorcy, który powołuje się na to wyłączenie jako uzasadnienie odmowy przyjęcia gotówki. EBC z zadowoleniem przyjmuje takie rozwiązanie.
- 4.3. EBC rozumie, że brak wystarczającej ilości gotówki, by wydać resztę ⁽⁴⁰⁾ jest bardzo specyficznym „uzasadnionym powodem” odmowy przyjęcia banknotów i monet euro, który nie sprzyja ogólnemu zrozumieniu wyłączenia dotyczącego dobrej wiary. Tej szczególnej podstawy nie można jednak wykorzystać do określenia, co stanowi „konkretne okoliczności pozostające poza kontrolą odbiorcy płatności” w innych sytuacjach. W rzeczywistości wątpliwe jest, czy taka okoliczność pozostaje poza kontrolą odbiorcy płatności, a potraktowanie jej jako przykładu byłoby sprzeczne z ogólnym zamiarem prawodawcy polegającym na ustanowieniu wysokich wymogów dotyczących korzystania z wyłączenia opartego na istnieniu dobrej wiary od zasady obowiązkowej akceptacji określonej w proponowanym rozporządzeniu.
- 4.4. Ponadto proponowane rozporządzenie upoważnia Komisję do przyjmowania aktów wykonawczych o powszechnym zastosowaniu w sprawie zestawu wspólnych wskaźników, które państwa członkowskie stosują, aby monitorować i oceniać akceptację płatności gotówkowych i dostęp do gotówki na ich terytorium ⁽⁴¹⁾. Wyraźnie stwierdza się w nim, że Komisja zasięga opinii EBC podczas przygotowywania odpowiednich aktów wykonawczych. W miarę możliwości dotychczasowe prace Eurosystemu w tej dziedzinie powinny służyć za punkt odniesienia przy określaniu wspólnych wskaźników. Proponowane rozporządzenie upoważnia również Komisję do przyjmowania aktów wykonawczych skierowanych do państwa członkowskiego, jeżeli uzna ona, że środki zaradcze zaproponowane przez państwo członkowskie są niewystarczające lub że nie zapewniono akceptacji płatności gotówkowych lub wystarczającego i skutecznego dostępu do gotówki ⁽⁴²⁾. W tym ostatnim przypadku brakuje jednak podobnego odniesienia do konsultacji z EBC. Obowiązek konsultowania się z EBC wynika z faktu, że odpowiednie akty prawne w zakresie, w jakim wdrażają proponowane rozporządzenie, opierałyby się na art. 133 Traktatu, który odnosi się konkretnie do konieczności przeprowadzenia konsultacji z EBC. Aby zapewnić pewność prawa, proponowane rozporządzenie powinno wyraźnie odnosić się do obowiązku konsultacji z EBC przed przyjęciem przez Komisję aktów wykonawczych skierowanych do danego państwa członkowskiego.
- 4.5. Ponadto EBC z zadowoleniem przyjmuje zawarte w proponowanym rozporządzeniu odniesienie do wzajemnej wymienialności według wartości nominalnej między banknotami i monetami euro a cyfrowym euro ⁽⁴³⁾. Taka wymienialność jest naturalną konsekwencją statusu gotówki euro i cyfrowego euro jako prawnego środka płatniczego. EBC proponowałaby jednak użycie terminu „zamiennosc” zamiast „wymienialność”, ponieważ lepiej odzwierciedla on ideę, że gotówka euro i cyfrowe euro są tą samą walutą (tj. euro), choć w dwóch różnych formach. EBC przyjmuje do wiadomości fakt, że odpowiedni artykuł proponowanego rozporządzenia w sprawie cyfrowego euro odzwierciedla odpowiedni artykuł w proponowanym rozporządzeniu w tym zakresie ⁽⁴⁴⁾, i zwraca uwagę współprawodawców na potrzebę utrzymania zgodności tych dwóch przepisów w trakcie całego procesu legislacyjnego.

⁽³⁸⁾ Zob. art. 4 proponowanego rozporządzenia.

⁽³⁹⁾ Zob. art. 5 ust. 1 lit. a) proponowanego rozporządzenia.

⁽⁴⁰⁾ Zob. art. 5 ust. 2 pkt (ii) proponowanego rozporządzenia.

⁽⁴¹⁾ Zob. art. 9 ust. 2 projektu rozporządzenia.

⁽⁴²⁾ Zob. art. 9 ust. 5 projektu rozporządzenia.

⁽⁴³⁾ Zob. art. 15 proponowanego rozporządzenia.

⁽⁴⁴⁾ Zob. art. 12 proponowanego rozporządzenia w sprawie cyfrowego euro i art. 15 proponowanego rozporządzenia.

W przypadku gdy EBC zaleca zmianę projektu rozporządzenia, szczegółowe propozycje zmian wraz z ich uzasadnieniem zostały zawarte w odrębnym roboczym dokumencie o charakterze technicznym. Dokument roboczy o charakterze technicznym jest dostępny w języku angielskim na stronie EUR-Lex.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem dnia 13 października 2023 r.

Prezes EBC
Christine LAGARDE
